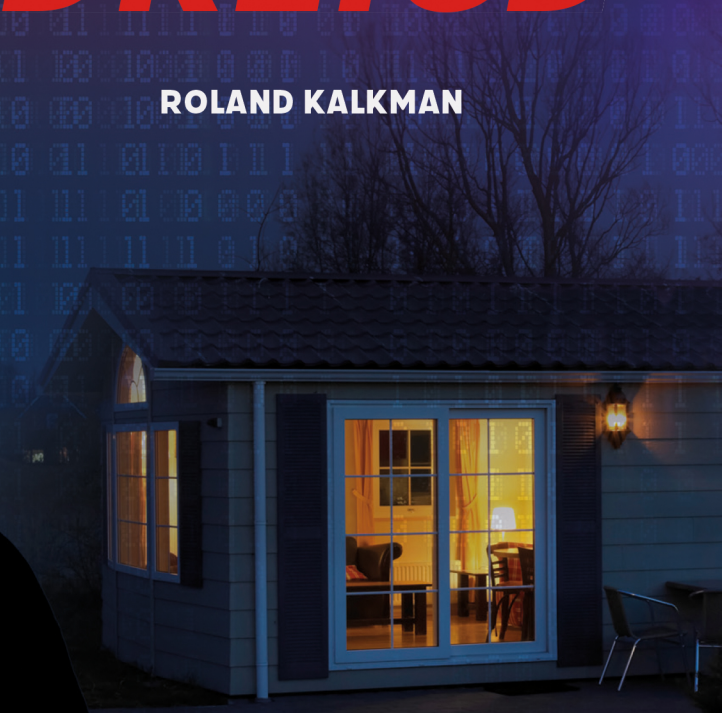

ONLINE
BEDREIGD

ROLAND KALKMAN

AVI E5

© 2021 Den Hertog B.V., Houten
ISBN 978 90 331 3113 4
www.uitgeverijdenhertog.nl

Omslagillustratie: Corné van der Horst

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij digitaal, elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Gehackt

‘Kijk eens, dit pakje is voor jou.’ Seths moeder reikt hem het doosje aan dat ze zojuist van de pakketbezorger heeft aangepakt.

‘Voor mij?’ vraagt Seth verbaasd. Hij neemt het pakketje aan.

‘Wat is dat? Ik heb niets besteld.’

‘Raad maar,’ zegt mama met een glimlach op haar gezicht. Seth kijkt naar het etiket. ‘Papa’s naam staat erop en de afzender is *ICT-so-lu-ti-ons*. Zegt me niets.’

‘Dat is het computerbedrijf waar papa vaak zaken mee doet,’ legt mama uit.

‘Er staat nog meer op. Contains 1 refur... refuris...’ probeert Seth.

‘Goed lezen, dat staat er niet.’

‘Re-fur-bish-ed phone,’ leest Seth voor.

‘Wat is dat, denk je?’

‘Is dit mijn nieuwe telefoon?’ vraagt Seth. Hij kijkt zijn moeder stralend aan. ‘Maar moet ik er niet zelf voor sparen?’

Mama knikt. ‘Normaal gesproken wel, hè? Maar papa en ik hebben het erover gehad. Jij krijgt deze van ons, omdat je er niets aan kon doen dat je telefoon kapot was gegaan. Ik denk dat jij dat hele avontuur dat je met Else samen hebt beleefd maar zo snel mogelijk moet vergeten.’¹

1. Lees meer over dit avontuur in het boek *Bedreigd*

‘Het gaat goed met mij, hoor,’ zegt Seth snel. ‘Maar ik mis mijn iPhone wel.’

Mama glimlacht naar hem. Ze knikt naar het dichte doosje in Seths handen. ‘Het is zo’n zelfde telefoon als je had.’

Seth trekt het doosje open. ‘Echt? Bedankt, mam!’

Mama glimlacht. ‘Als het goed is, zit er ook een simkaartje in de doos. Je moet papa maar vragen of hij het er voor je in kan zetten.’

‘Dat kan ik best zelf,’ zegt Seth.

Seth prutst wat aan de telefoon en inderdaad is het simkaartje een paar minuten later geïnstalleerd.

‘Ik ga ’m gelijk aan Else laten zien,’ zegt Seth. Via de hal loopt hij naar de garage.

‘Neem je je sleutels mee?’ roept mama hem na. ‘Ik moet zo nog boodschappen doen.’

Seth voelt in zijn zakken. Zijn sleutel zit niet in zijn broek. Waar zou hij die hebben gelaten? Vast nog in zijn schooltas. Maar waar is dat ding?

Toen hij gisteren uit school kwam, is hij gelijk gaan zwemmen met Else. Zou hij zijn tas bij het zwembad hebben laten staan? Hij loopt terug de gang in en opent de deur naar hun zwembad. Maar goed dat zijn moeder niet heeft gemerkt dat zijn tas rondslingert. In de kleine badkamer bij het zwembad staat inderdaad zijn schooltas. Hij ziet zijn broodtrommeltje er nog inzitten. Dat had hij natuurlijk in de vaatwasser moeten stoppen. Gelukkig is hij vrij, vanwege de studiedag van de meesters en juffen, anders had hij vanmorgen een vieze broodtrommel mee moeten nemen.

Helemaal onderin vindt hij zijn sleutelbos. Hij loopt terug naar de hal en zet zijn rugzak op het rek onder de kapstok. Dan gaat hij naar de garage om zijn fiets te pakken.

Met zijn fiets aan de hand loopt hij naar het toegangshek. Hij toetst de code in, waarop het hek openschuift. Mama moet zo ook weg, zei ze, dus hij hoeft het hek nu niet te sluiten.

Het is een minuut of tien fietsen naar Else. Als hij zijn fiets in de voortuin zet, ziet hij dat er meubels in het huis van de burens staan. Gek idee dat hij daar jaren heeft gewoond en dat er nu andere mensen wonen. Hij gluurt naar binnen om te kijken of hij iemand ziet. Ineens zwaait de voordeur voor hem open.

‘Niet gluren bij burens, hè?’ klinkt de stem van Else.

‘Ik was aan het kijken of ik ze zag.’

‘Ik heb ook nog niemand gezien. Volgens mij is het nog niet bewoond. Gisteren kwam er een vrachtwagen meubels brengen, maar de bewoners zijn nog niet gearriveerd.’

‘Weten jullie wie er komt wonen?’

Else haalt haar schouders op. ‘Mijn moeder heeft van jouw moeder gehoord dat het verkocht is aan een uitzendbureau. Waarschijnlijk komen er werknemers van het uitzendbureau in. Mensen uit Polen ofzo, die hier komen werken.’

‘Polen, vind je dat niet spannend?’

‘Waarom?’

‘Nou, omdat je ze niet kunt verstaan?’

‘Volgens mijn broer is het enige spannende of het Noordpolen of Zuidpolen zijn.’

‘Wat?’

Else schudt haar hoofd. ‘Dat is een grapje, slimmerd.’

Seth loopt achter Else aan naar binnen. ‘Leuk dat je komt. Ik heb wat nieuws,’ zegt Else.

‘Ik ook,’ zegt Seth. Hij steekt zijn nieuwe telefoon in de lucht.

‘Cool,’ zegt Else. ‘Zo’n zelfde als je had?’

‘Ja, ik ben er echt blij mee. Maar wat heb jij voor nieuws?’

‘Loop maar eens mee,’ zegt Else. Ze gaat Seth voor naar boven en wijst naar haar bureau.

‘Heb jij een laptop? Die heb ik nog niet eens!’

‘Waar slaat dat nou weer op?’ zegt Else, terwijl ze hem met haar vuist een duw op zijn schouder geeft. ‘Dat jij nou in een groot huis woont, betekent niet dat jij alles hebt en ik niets.’

‘Zo bedoel ik het toch niet? Maar zet ’m eens aan, doet-ie het al? Hoe kom je daaraan?’

‘Van een vriend van mijn broer. Die had ’m over en ik mocht hem overnemen voor honderd euro.’

‘Echt goedkoop!’ zegt Seth.

Else trekt een moeilijk gezicht. ‘Mijn hele spaarrekening is nu leeg, hè?’

‘Maar dan heb je wel wat gaafs. Wat is trouwens jullie wificode? Voor mijn telefoon?’

‘Ik was al bang dat je dat zou vragen.’ Else zucht. ‘Geef je toestel maar, dan zet ik ’m er wel in.’

‘Echt niet. Geef die code nou maar.’

‘Mijn vader heeft zo’n domme code bedacht.’

‘Wat dan?’

‘Papa is lief,’ zucht Else. ‘Met een hoofdletter P en een is-teken, aan elkaar vast.’

Seth schiet in de lach. ‘Beschamend!’ zegt hij. Intussen voert hij de code in. ‘Ja, dank je wel. Anders gaat mijn abonnement zo snel.’

‘Wat wil je zien?’ zegt Else.

‘Informatie over jetpacks,’ zegt Seth.

‘Wat is dat nou weer?’ zegt Else. ‘Hoe schrijf je dat?’

Seth kijkt over Elses schouder mee. ‘Ja, met ck. Ik ga mijn presentatie hierover doen.’

‘Wow,’ zegt Else als ze op de eerste link klikt. ‘Bestaat dat echt?’

‘Daar kun je mee vliegen.’

‘Vet.’

‘Klik dat filmpje eens aan.’

Ineens komt er een pop-up over het scherm heen. Het ziet eruit als een e-mail, ziet Seth. ‘Wat is dat nou weer?’ zegt Else. Seth ziet dat ze de lange tekst gaat lezen, maar daar heeft hij geen geduld voor. Hij reikt voor Else langs, pakt de muis en klikt op de button met ‘OK’ op het scherm. Gelijk opent het filmpje.

In het filmpje zien ze een man die een soort rugzak omdoet. Hij drukt op een paar knoppen en ineens stijgt hij op. ‘Dat wil ik later ook,’ zegt Seth.

Op dat moment bevriest het beeld. Het scherm lijkt stukje voor stukje af te brokkelen en naar beneden te vallen.

‘Wat is dat nou weer?’ zegt Else. Ze ramt op haar toetsenbord en op de muis.

Het scherm is intussen zwart geworden. Langzaam komt er een tekst in beeld, eerst klein, maar dan steeds groter.

‘Wat?’ roept Else uit.

‘Wat staat er?’ zegt Seth.

‘Lees zelf maar.’ Seth kijkt naar het scherm.

Wij hebben de besturen over u computer overgenomen. Betaal € 250 met click op deze knop.

‘Dat ga je niet menen, ben je gehackt? Start ’m opnieuw op.’

Else drukt op alle knopjes van haar toetsenbord. ‘Hij doet niets meer...’

Control Alt Delete

‘Misschien zat er een virus op,’ bedenkt Seth.

‘Ja, dat snap ik ook,’ zegt Else.

‘Heb je geen beveiliging op die laptop?’

‘Weet ik veel? Ik heb ’m nog maar sinds gisteravond. Ik ga Jimmy bellen. Daar heb ik die laptop van overgenomen.’

‘Jimmy, dat klinkt betrouwbaar...’ mompelt Seth.

Else pakt haar telefoon. ‘Eerst zijn nummer vragen aan mijn broer,’ zegt ze.

Ze tikt op haar telefoon. ‘Thijs zegt: trek de stekker eruit,’ leest ze voor.

‘Heeft je broer verstand van computers?’ wil Seth weten.

Else schudt haar hoofd. ‘Net zoveel als jij verstand hebt van jetcards. Hij vindt het geweldig om naar te kijken, maar hij weet niet hoe het werkt.’

Een half uurtje later gaat de deurbel. Seth loopt achter Else aan naar beneden. Echt vervelend voor haar dat haar laptop nu al stuk is. Het was natuurlijk geen nieuwe, maar dit verwacht je toch niet. Gelukkig dat zijn telefoon het gewoon goed doet. Zijn moeder had uitgelegd dat het ook een tweede-kans telefoon is, die helemaal is nagekeken. Als nieuw, zei zijn moeder vanmorgen. Dat kan je van die laptop van Else niet zeggen. Else doet de voordeur open. Een jongen van een jaar of zestien met lang haar staat voor de deur.

‘Haa-aa,’ zegt hij tegen Else.

‘Hoi Jimmy, die laptop staat helemaal vast.’

‘Ik kijk wel even,’ zegt Jimmy. Zonder op Seth te letten loopt hij langs hem heen de trap op, naar Elses kamer.

‘Oei, dat is niet goed,’ hoort Seth hem zeggen. Seth loopt achter Else aan ook de kamer in.

‘Is het een virus?’ vraagt Else. ‘Had jij er geen beveiliging op gezet voor mij?’

‘Tuurlijk wel!’ zegt Jimmy. ‘Maar dit is niet zomaar een virus. Dit is ransomware.’ Hij kijkt veelbetekenend naar Else.

‘Pardon?’

‘Ransomware. Je laptop is gegijzeld. Weet je wat dat is?’

Even gaat er een rilling door Seth heen. Hij weet precies wat gijzelen is. Een paar weken geleden zijn Else en hij gegijzeld door een stel criminelen.

‘Ja, dat weet ik,’ hoort Seth Else zeggen. Haar stem klinkt rustig en het lijkt alsof ze dat hele avontuur is vergeten.

‘Iemand is je laptop binnengedrongen en die wil dat je hem betaalt. Hij zegt dat je dan je laptop weer kunt gebruiken. Maar dit is raar. Ik heb er vaker van gehoord, maar dan ging het altijd om grote bedragen. Dit lijkt wel een heel klein bedrag, voor zo veel moeite.’

‘Ik vind 250 euro best veel geld,’ zegt Else. ‘Dat heb ik helemaal niet.’

Jimmy schudt zijn hoofd. ‘Je moet ook niet betalen. Meestal zijn het oplichters en krijg je na betaling een nieuwe rekening. Maar heb je ergens op geklikt?’

‘Waar moet ik nou op klikken? Die laptop stond gisteren nog bij jou. Weet je zeker dat jij...’

‘Ik heb wel op die e-mail geklikt,’ zegt Seth.

‘Wat voor e-mail?’ reageert Jimmy gelijk.

‘Het was geen e-mail, want ik heb mijn mailbox nog niet geïnstalleerd op deze laptop. Ik heb alleen mijn foto’s erop gezet en toen gingen we dat filmpje bekijken.’ Else is even stil. Dan slaat ze haar hand voor haar mond. ‘O nee...’ kreunt ze.

‘Wat is er?’ wil Seth weten.

‘Ik heb mijn foto’s gewist van mijn telefoon, omdat ik alles op de laptop heb gezet, maar nou kan ik niet meer bij mijn foto’s.’
‘Staan er veel foto’s op?’

Else knikt. ‘Alles, van de vakantie, van het logeren bij oma. Van jouw verjaardag en... Kan je wel die foto’s voor me terughalen?’ Jimmy tikt demonstratief op het toetsenbord. ‘Nee, dat gaat niet, hè? Hij staat helemaal vast. Maar jij hebt dus ergens op geklikt, wat leek op een mailtje. Dat is niet zo slim.’

‘Ja, ho eens even!’ valt Else uit. ‘Ik weet het weer: er kwam iets over mijn scherm heen terwijl ik zat te Googelen. Het zag eruit als een mailtje, maar het was een soort melding. Je kon alleen maar op OK klikken. En dat hebben we gedaan.’

‘Ik heb geklikt,’ zegt Seth. Hij ziet het ineens weer voor zich. Hij was ongeduldig en klikte op OK, terwijl Else nog zat te lezen.

‘Dat maakt niet uit, want er was geen andere keus.’

‘Je hebt altijd een andere keus,’ zegt Jimmy. ‘Als zoiets gebeurt, moet je niet op OK klikken, maar Control Alt Delete intoetsen. Je kunt dan het foute programmaatje uitzetten.’

‘Waar zit dat dan?’

‘Het zijn drie knoppen.’ Jimmy doet het voor. ‘Als je die tegelijk indrukt, dan kan je het tegenhouden.’

‘Maar nu doet-ie niets,’ zegt Else.

‘Nee, omdat die gijzelingssoftware al is geïnstalleerd. Nu ben je te laat.’

‘Dus nu kan ik die laptop weggooien? Lekker dan. Weet je

zeker dat dat foute programmaatje nog niet op de laptop stond toen jij hem hier bracht?’

‘Honderd procent,’ zegt Jimmy. Hij legt zijn hand op zijn borst. ‘Ik heb de virusscanner nog laten draaien. Hij was helemaal schoon. Zeker weten!’

‘En nu?’

Jimmy lijkt even te twijfelen. ‘Ik wil ’m wel opnieuw voor je installeren,’ zegt hij dan. ‘Voor een vriendenprijsje.’

Else kijkt hem doordringend aan. ‘En dat is?’ zegt ze uiteindelijk.

‘Vijftig euro,’ zegt Jimmy dan.

Else schudt haar hoofd.

‘Oké, veertig.’

Else reageert niet.

‘Er is alleen één maar,’ zegt Jimmy. ‘Als ik hem opnieuw installeer, ben ik een uurtje bezig. Ik haal ’m helemaal leeg en daarna zet ik alle goede software er weer op.’

‘Maar?’

‘Maar dat betekent dat ik je foto’s ook eraf haal. En die kan ik niet terugzetten.’

‘Dus ik ben vier tientjes kwijt en mijn foto’s zijn weg?’

‘Maar dan heb je wel je laptop terug.’

Else schudt haar hoofd. ‘Ik moet het er met mijn ouders over hebben, oké? Bedankt voor je hulp.’

Zonder wat te zeggen staat Jimmy op. Hij loopt de trap af. De deur valt zachtjes achter hem in het slot.

‘Hoe goed ken jij die gast eigenlijk?’ wil Seth weten.

Else haalt haar schouders op. ‘Hij is al jaren bevriend met Thijs. Waarom vraag je dat?’

‘Ik vind het maar een wazig type,’ zegt Seth.

Else kijkt hem een beetje verontwaardigd aan. ‘Dat heb je snel

gezien,' zegt ze.

'Ja, nou...'

'Ik denk dat je te snel oordeelt. Hij is echt wel oké.'

Nu schudt Seth zijn hoofd. 'Ik weet het niet,' zegt hij.

'Wat dan?'

'Vind jij het niet toevallig? Je koopt een tweedehands laptop en gelijk de eerste dag staat-ie vast. Dat is toch verdacht? Weet je zeker dat hij dat foute programma niet op jouw laptop heeft gezet?'

Else legt haar hand op haar hart. 'Honderd procent,' zegt ze met dezelfde intonatie als Jimmy.

Seth schiet in de lach.

'Maar wat ga je nu doen?'

'Ik weet het niet,' zegt Else. 'Maar één ding weet ik zeker: ik ga niet betalen! Ik laat me niet meer bedreigen!'